
Saknr: 2020/37400-1
Saksbehandlar: Kristin Arnestad

Saksgang

Utval	Utv.saknr.	Møtedato
Hovudutval for næring, naturressursar og innovasjon		13.02.2020

Handlingsplan for landbruk i Vestland 2020

Forslag til vedtak

1. Handlingsplan for landbruk i Vestland 2020 blir vedteken slik den ligg ved i vedlegg 1, med justeringar i tråd med punkt 2 i denne saka.
2. Fylkesrådmannen får fullmakt til å gjere mindre justering etter vedtak. Regional ramme for IBU-midlar blir ført inn i planen, og handlingsplanen vert utforma i tråd med grafisk profil for Vestland fylkeskommune. Mindre tekstlege justeringar utan innverknad på innhaldet kan gjerast.
3. Fylkesrådmannen får fullmakt til å tildele 6 700 000 kr. sett av til regionale tilretteleggingstiltak innan landbruket i 2020. Midlane skal lysast ut og tildelast i tråd med handlingsplan for landbruk i Vestland 2020, og forskrifter for ordninga fastsett av Landbruks- og matdepartementet. Tiltaka vert drøfta med partnerskapen i landbruket, og vedtaka blir lagt fram for hovudutvalet til orientering.
4. Fylkesrådmannen får fullmakt til å tildele 1 960 000 kr. sett av til rekruttering og kompetanseheving i landbruket i 2020. Midlane skal lysast ut og tildelast i tråd med føringar vedtekne i handlingsplan for landbruk i Vestland 2020, og forskrifter for ordninga fastsett av Landbruks- og matdepartementet. Tildelinga vert drøfta med partnerskapen i landbruket, og vedtaka blir lagt fram for hovudutvalet til orientering.
5. Fylkesrådmannen får fullmakt til å tildele 2 400 000 kr. avsett til Kompetansenettverk i Vest Norge i tråd med føringar i handlingsplan for landbruk 2020, handlingsplan for kompetansenettverket for 2020 og føringar frå Landbruks- og matdepartementet. Fylkesrådmannen får også fullmakt til å disponere 120 000 kr. som er sett av til administrative midlar knytt til arbeidet med kompetansenettverket. Tilskotsbrev og handlingsplan for kompetansenettverket blir lagt fram for hovudutvalet til orientering.
6. Fylkesrådmannen får fullmakt til å tildele 1 380 000 kr. sett av til prosjektmidlar til Kystskogbruket. Midlane skal tildelast i samråd med andre fylke og i tråd med forskrift for ordninga. Hovudutvalet får lagt fram orienteringar om ordninga, og om skog og treprodukt som næring.

Samandrag

Saka omhandlar vedtak av handlingsplan for landbruk i Vestland 2020. Planen trekk opp dei viktigaste prioriteringane og innsatsområda for landbruksarbeidet i 2020. Handlingsplanen legg også føringar for bruken av verkemiddel innan området.

Bård Sandal
fylkesdirektør

Endre Høgalmen
seksjonssjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Vedlegg

Handlingsplan for landbruk 2020 – utkast til politisk handsaming 13.02.2020

Oppdragsbrev frå Landbruks- og matdepartementet 2020

Dokument som ikkje ligg ved

[Regional plan for verdiskaping i Sogn og Fjordane 2014-2025 \(rullert 2018\)](#)

[Temaplan for landbruk i Hordaland 2018-2022](#)

[Regionalt bygdeutviklingsprogram for Vestland 2019-2022](#)

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Bakgrunn

Det er fleire gjelande planar for landbruksområdet, utforma av dei gamle fylkeskommunane og av Fylkesmannen i Vestland, og fylkeskommunen har fått nye oppgåver frå 2020. Det er også mange aktørar som jobbar for landbruket sitt beste. Det er difor trong for å trekke fram det aller viktigaste vi skal jobbe saman om i partnerskapen i 2020 og samle det i eit dokument. Fylkeskommunen forvaltar også økonomiske verkemiddel som det bør settast føringar for før midlane kan lysast ut eller tildelast.

Kort om handlingsplanen

Fylkeskommunen har fått nye oppgåver, og sjølv om mykje har vore likt, så har vi også jobba noko ulikt i dei to fylka. Frå Sogn og Fjordane har vi landbruk som ei satsing i regional plan for verdiskapingsplan for Sogn og Fjordane 2014-2025 (rullert i 2018), og frå Hordaland har vi Temaplan for landbruk 2018-2022. I tillegg gav Landbruks- og matdepartementet oss frå nyttår ansvaret for Regionalt næringsprogram. Regionalt næringsprogram er ein av tre deler i Regionalt bygdeutviklingsprogram, som fylkesmannen har utforma i samarbeid med partnerskapen. I regionalt næringsprogram er det lagt opp til å utarbeide ein årleg handlingsplan. Vi har også fått overført oppgåver knytt til regionale tilretteleggingsmidlar, Kystskogbruket og Kompetansenettverk for lokalmat.

Det ligg føringar frå Landbruks- og matdepartementet knytt til ansvaret for regionalt næringsprogram. Dokumentet skal gje føringar for det regionale arbeidet med næringsutvikling i landbruket, i dette ligg det mellom anna å gje føringar for midlane til investering og bedriftsutvikling i landbruket (IBU), tilskot til regionale tilretteleggingstiltak i landbruket og tilskot til rekruttering og kompetanseheving i landbruket. Næringsprogrammet skal utarbeidast i samarbeid med den regionale partnerskapen på landbruksområdet.

Det er ikkje gjennomført eit nytt planarbeid. Dei underliggende dokumenta gjeld framleis, men vi har trong for å samle dei viktigaste arbeidsoppgåvene og prioriteringane i eitt dokument som skal gje retning for arbeidet i 2020. Samstundes oppfyller vi Landbruks- og matdepartementet sine føringar knytt til ansvaret for regionalt næringsprogram då vi tek det inn i denne handlingsplanen.

Dokumentet er utarbeida saman med ei arbeidsgruppe med deltakarar frå Innovasjon Norge Vestland og Fylkesmannen i Vestland. Eit utkast er også lagt fram for drøfting med faglaga i næringa; bondelaga og bonde og småbrukarlaget.

Fylkeskommunen har eit førande og koordinerande ansvar innan landbruksområdet. Vi legg vekt på at oppfølginga vidare også skal vere eit partnerskapsarbeid, der vi har jamlege møter med Innovasjon Norge og fylkesmannen, og fleire møter i året med faglaga. Tildeling av midlar, og kursjustering for IBU-midlane vil bli drøfta med faglaga.

Økonomiske verkemiddel

Regionale tilretteleggingstiltak

Vestland fylkeskommune har fått 6 700 000 kr. til regionale tilretteleggingstiltak innan landbruket i 2020. Summen er i tråd med det dei gamle fylka fekk i 2019. Då gjekk midlane under namnet Utviklings- og tilretteleggingsmidlar i landbruket (UTM) og var forvalta av fylkesmannen.

Midlane skal ikkje gå til bedriftsretta tiltak, men til tilretteleggande tiltak som «bidrar *til utvikling av konvensjonell eller økologisk drift i landbruket eller til utvikling av andre landbruksbaserte næringer innanfor rammer fastsatt i jordbruksoppgjøret, statsbudsjettet, samt føringar i regionale strategier og prioriteringar fastsatt av det regionale partnerskapet bestående av fylkeskommunen, fylkesmannen, Innovasjon Norge og faglagene i landbruket.*» Det er fastsett ei forskrift for ordninga som gjeld frå 1.1.2020.

Framlegget til prioriteringar i 2020 er sett opp med utgangspunkt i dei prioriteringane partnerskapen sette då dei utforma regional næringsprogram. Midlane har tidlegare vore tildelt av fylkesmannen, og faglag, fylkeskommune og Innovasjon Norge har kome med innspel til prioriteringane. Det har vore mange søknader til ordninga (om lag 80 ved andre utlysing 2019). Mange av tilskota har vore på 100 000 - 200 000 kr., ein del mindre og nokre større tilskot.

Vi rår til at fylkesrådmannen får fullmakt til å tildele midlar i tråd med føringar vedtekne i handlingsplan for landbruk i Vestland 2020, og forskrifter for ordninga fastsett av Landbruks- og matdepartementet. Tildelinga vert drøfta med landbrukspartnarskapen.

Rekruttering og kompetanseheving

Vestland fylkeskommune har fått 1 960 000 kr. til rekruttering og kompetanseheving i landbruket i 2020. Desse midlane har fylkeskommunane også forvalta tidlegare. Praxis i begge fylka har vore at føringane for bruken blir vedtatt politisk og tildelinga blir gjort administrativt etter drøfting med partnarskapen.

Midlane skal gå til tilretteleggande tiltak som *«bidrar til rekruttering og kompetanseheving hos næringsutøvere innenfor rammer fastsatt i jordbruksoppkjøret, statsbudsjettet, samt føringar i regionale strategier og prioriteringer fastsatt av det regionale partnerskapet bestående av fylkeskommunen, fylkesmannen, Innovasjon Norge og faglagene i landbruket.»* Det er fastsett ei forskrift for ordninga som gjeld frå 1.1.2020.

Vi rår til at fylkesrådmannen får fullmakt til å tildele midlar i tråd med føringar vedtekne i handlingsplan for landbruk i Vestland 2020, og forskrifter for ordninga fastsett av Landbruks- og matdepartementet. Tildelinga vert drøfta med landbrukspartnarskapen.

Investering og bedriftsutvikling i landbruket - IBU

Føringane for IBU-midlane går i eiga sak til hovudutvalet. Omtalen i handlingsplanen er ei oppsummering av desse føringane. Sjølv om det er ei eiga sak på desse midlane er det viktig for heilskapen å ta dei med saman med dei andre verkemidlane. Drøfting av fastsetjing og oppfølging av desse føringane er også sentralt i møter vi skal ha med faglagane gjennom året. Det er også eit krav frå Landbruks- og matdepartementet at føringane skal fastsetjast gjennom eit regionalt næringsprogram som vi legg opp til at denne handlingsplanen skal vere.

Når denne saka vert send er ikkje den regionale ramma for IBU-midlane kjent. Fordelinga står difor kun prosentvis. Vi ber om fullmakt til rådmannen for å oppdatere planen med tal for regional ramme når det er kjent.

Kompetansenettverk for lokalmat

Vestland fylke har fått 2,4 mill. kr. til Kompetansenettverk i Vest Norge i 2020. Dette kompetansenettverket dekkar Vestland fylke. Frå 2020 fekk Vestland fylkeskommune oppdragsgjevaransvar for kompetansenettverket. Det skal utarbeidast tilskotsbrev med krav til rapportering og oppfølging. Sogn Jord og Hagebruksskule drifrar kompetansenettverket i Vestland.

Det har vore ei styringsgruppe for arbeidet med representantar frå Innovasjon Norge, fylkesmannen og produsentar. Denne styringsgruppa blir vidareført og fylkeskommunen går inn som leiar av gruppa.

Det er ikkje tida for dei store omleggingane for kompetansenettverket som allereie er godt i gang med planlegging av arbeidet i 2020, og utlysing av kurstilbod. Vi rår difor til at fylkesrådmannen får fullmakt til å utforme eit tilskotsbrev i tråd med føringane i handlingsplanen, tilskotsbrev frå Landbruks- og matdepartementet og handlingsplan for kompetansenettverket for 2020.

Vestland fylke har også fått 120 000 kr. som skal dekke administrasjonskostnader i samband med overføring av oppdragsansvaret for kompetansenettverket. Vi ser føre oss at midlane kan nyttast til møte, eventuelt frikjøp av deltakarar frå næringa og administrativt arbeid internt og i nettverket.

Vi rår til at fylkesrådmannen får fullmakt til å tildele dei avsette midlane til kompetansenettverket og administrasjonskostnadane. Tilskotsbrev og handlingsplan for kompetansenettverket blir lagt fram for hovudutvalet til orientering.

Kystskogbruket

Kystskogbruket er eit samarbeid som jobbar for at potensialet i skognæringa langs kysten skal realiserast. Alle kystfylka frå Finnmark i nord til Agder i sør er med. Både Sogn og Fjordane fylkeskommune og Hordaland fylkeskommune har tatt del i, og støtta Kystskogbruket økonomisk i mange år. I 2020 får dei fylka som tek del i Kystskogbruket ei ny oppgåve ved å skulle fordele prosjektmidlar frå staten til Kystskogbruket, og vidareutvikle den prosjektretta satsinga. Vestland har fått 1,38 mill. kr. Fylkeskommunane skal samordne seg slik at midlane, etter søknad, i all hovudsak blir brukt til næringsretta fylkesoverbyggande prosjekt.

Vi veit lite om ordninga enno, men Landbruk og matdepartementet har signalisert at dei planlegg å utarbeide ei forskrift for prosjektmidlane til Kystskogbruket.

Vi rår til at fylkesrådmannen får fullmakt til å følgje opp tildeling av midlar til kystskogbruket i samråd med dei andre fylka og i tråd med forskrift for ordninga. Vi kjem attende med orienteringar om ordninga, og om skog og produkt av tre som næring.

Vedtakskompetanse

Vi tolkar det slik at hovudutval for innovasjon og næringsutvikling har vedtakskompetanse jf. Delegeringsreglementet.

Vurderingar og verknader

Økonomi: Saka legg føringar for disponering av tilgjengelege økonomiske verkemiddel, og for eventuelt andre midlar som blir gjort tilgjengelege for satsingsområdet.

Klima: Handlingsplanen peikar på klima som eit viktig arbeidsområde for landbruksområdet i Vestland i 2020.

Folkehelse: Ikkje relevant

Regional planstrategi: Bygger på gjeldande planverk, og vil danne bakgrunnsinformasjon for utarbeiding av ny regional planstrategi

Konklusjon

Handlingsplan for landbruk i Vestland 2020 er utarbeida i samråd med partnerskapen i landbruket, og med grunnlag i eksisterande plandokument og føringar frå staten. Vi rår til at den vert vedteken som tilrådd.

Handlingsplanen gir saman med oppdragsbrev og forskrifter frå staten føringar for verkemidla innan område. Vi rår til at fylkesrådmannen får fullmakt til å tildele midlar til Kompetansenettverk for lokalmat, prosjektmidlar til kystskogbruket og tilskot innan ordningane rekruttering og kompetanseheving og regionale tilretteleggingstiltak.